

Výchova k občanství - 6. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
	<p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • rok v jeho proměnách a slavnostech <ul style="list-style-type: none"> - kalendář, letopočty - svátky - pranostiky, přísloví, pořekadla - • naše škola <ul style="list-style-type: none"> - život ve škole, práva a povinnosti žáků - význam a činnost školní samosprávy - společná pravidla a normy - vklad vzdělání pro život - historie naší ZŠ, tradice 	<p>VDO - občanská společnost a stát (škola, školní řád, samospráva, Škola podporující zdraví) MDV - stavba mediálních sdělení (spolupráce s Bumerangem) Nov - anketa pro redakci Bumerangu o životě ve škole</p>
<p>Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole a v obci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, region, kraj <ul style="list-style-type: none"> - důležité instituce - zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice - ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku 	<p>OSV - poznávání lidí (setkání s rodákem)</p>
<p>Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • naše vlast <ul style="list-style-type: none"> - pojem vlasti a vlastenectví - zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti - st. symboly, státní svátky, významné dny 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy živ. prostředí EGS - Jsme Evropané (začlenění ČR do EU a vlastenectví)</p>

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu</p> <p>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • země a národy ČR <ul style="list-style-type: none"> - kořeny a historie národa - národní bohatství (přírodní a kulturní krásy, významné osobnosti, zvyky a tradice) - vlastenectví <p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • hospodaření <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet domácnosti (typy rozpočtu domácnosti) - úspory - investice - úvěry - splátkový prodej - leasing 	<p>EV - vztah člověka k životnímu prostředí (přírodní krásy a ekologie)</p> <p>OSV - hodnoty, postoje, praktická etika (významní Češi - národní hrdost)</p> <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - seberegulace a sebeorganizace - mezilidské vztahy - komunikace <p>Matematika - číslo a proměnná</p>

Výchova k občanství - 7. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p> <p>Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají</p> <p>Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p> <p>Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</p> <p>Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje</p>	<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <ul style="list-style-type: none"> • podobnost a odlišnost lidí <ul style="list-style-type: none"> - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • kulturní život <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty a kulturní tradice - kulturní instituce - masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia • zásady lidského soužití <ul style="list-style-type: none"> - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování - dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí 	<p>MDV – Stavba mediálního sdělení (Bumerang – spolužáci jiných národností) Nov – novinářská „etika“, respektování autorských práv</p> <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - mezilidské vztahy

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu</p> <p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p>	<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidská práva <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech <p>poškození lidských práv, šikana diskriminace</p> <p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • majetek, vlastnictví <ul style="list-style-type: none"> - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví • peníze <ul style="list-style-type: none"> - funkce a podoby peněz - formy placení 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a stát

Výchova k občanství - 8. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu</p> <p>Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, a způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>ČLOVĚK JAKO JEDINEC</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnitřní svět člověka <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí • osobní rozvoj <ul style="list-style-type: none"> - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace - na životní změny, sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji <p>ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidská setkání <ul style="list-style-type: none"> - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti • vztahy mezi lidmi <ul style="list-style-type: none"> - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace - konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace - mezilidské vztahy - komunikace <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - princip sociálního smíru a solidarity <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky</p> <p>Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu</p> <p>Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů</p> <p>Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů</p> <p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství</p>	<p>ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO</p> <ul style="list-style-type: none"> • právní základy státu <ul style="list-style-type: none"> - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce - obrana státu • státní správa a samospráva <ul style="list-style-type: none"> - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly • principy demokracie <ul style="list-style-type: none"> - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu - politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam - význam a formy voleb do zastupitelstev • právní řád České republiky <ul style="list-style-type: none"> - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů - právní norma, předpis, publikování právních předpisů 	<p>dějepis, zeměpis</p> <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát - formy participace občanů v politickém životě - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p>MKV - princip sociálního smíru a solidarity</p>

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p> <p>Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů</p> <p>Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady</p> <p>Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> • protiprávní jednání <ul style="list-style-type: none"> - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost - porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví • právo v každodenním životě <ul style="list-style-type: none"> - význam právních vztahů - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady 	

Výchova k občanství - 9. ročník

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p> <p>Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti</p> <p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p>	<p>ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hospodaření <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet státu - typy rozpočtu a jejich odlišnosti - význam daní • banky a jejich služby <ul style="list-style-type: none"> - aktivní a pasivní operace - úročení - pojištění - produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků • výroba, obchod, služby <ul style="list-style-type: none"> - jejich funkce a návaznost • principy tržního hospodářství <ul style="list-style-type: none"> - nabídka, poptávka, trh - tvorba ceny, inflace - podstata fungování trhu - nejčastější právní formy podnikání 	<p>Matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> - číslo a proměnná - základy finanční matematiky <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty, postoje, praktická etika - mezilidské vztahy - komunikace <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát <p>MDV</p> <p>Člověk a svět práce</p> <p>Zeměpis</p> <ul style="list-style-type: none"> - sektorová a odvětvová struktura hospodářství

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování</p> <p>Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích</p> <p>Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory</p> <p>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p>	<p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> • evropská integrace <ul style="list-style-type: none"> - podstata, význam, výhody - Evropská unie a ČR • mezinárodní spolupráce <ul style="list-style-type: none"> - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody - významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.) • globalizace <ul style="list-style-type: none"> - projevy, klady a zápory - významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení 	<p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané EV <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí <p>MDV</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvorba mediálního sdělení - práce v realizačním týmu <p>(životní prostředí a Ostravsko, globální problémy – společný projekprojekt)</p>

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby
<p>Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu</p>	-	
<p>Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru</p>	-	